

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

עשרת ימי תשובה

(חלק לד')

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושבע לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת האזינו, ביח תשרי, ה'תשפ"ז (א)

LIKKUTEI SICHOT

Copyright © 2026
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

Kehot Publication Society® and the Kehot logo are registered trademarks
of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

עשרת ימי תשובה

שובה* – שבעשרה ימים אלו, היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד, היינו שלבד זאת ש, מתקבלת היא (אצל הקב"ה) מיד, התשובה עצמה, היא יפה ביותר¹⁰. ומשמע מזה, שעיקר התועלת מ, קירוב זה של הקב"ה בעשרה ימים אלו, היא בענין התשובה דוקא.

וצריך להבין: זה שהקב"ה, "מצוי" לכאורא מישאל, צ"ל מביא לידי תוספת התעוררות בכל עניני עבודת השם, ובפרט בעבודת התפלה להקב"ה, דכאשר הקב"ה הוא, "מצוי" אליו בודאי שתפלו תיו – באיזה ענין שהוא – מתקבלות מיד כו; אבל מהי השייכות המיוחדת דקירוב זה לענין התשובה?

ב. וי"ל דיובן זה בהקדם ביאור ה-

א. כתב הרמב"ם בהלכות תשובה: "אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרה הימים שבין ראש השנה ויום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד שנאמר² דרשו ה' בהמצאו³, ומקורו בדרשת הגמרא⁴ על פסוק זה ("דרשו ה' בהמצאו") – שהזמן שבו הקב"ה, "מצוי לו"⁵ (לכל יחיד מישאל) – "אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ".

אמנם, בגמ' הובא זה לענין הצעקה והתפלה לבטל גזר דין – ד, גזר דין של ציבור .. אע"ג שנחתם נקרע לעולם (ע"י צעקה), בבכ' קראנו אליו⁶, משא"כ ביחיד הוא רק⁷, בהמצאו – "אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ";

אבל הרמב"ם לא הזכיר כאן ענין של גזר דין⁸, והביא זה לענין מעלת הת-

(1) פ"ב ה"ו.

(2) ישעי' נה, ו.

(3) בכמה כתי' הרמב"ם (ראה ס' המדע – ירו' שלים, תשכ"ד) הובא גם סיום הכתוב, "קראוהו בהיותו קרוב" (וכ"ה בזה"א קה, ב. וראה ר"ח ר"ה ית, א), או עכ"פ "וגו" (וראה לקו"ש ח"ד ע' 465 בהערה). וראה לקמן בפנים סעיף ב' ואילך.

(4) ר"ה ית, א (וש"ג) – כמ"ש בכס"מ כו' שם.

(5) ל' רש"י שם ד"ה ויחיד אימת.

(6) ואתחנן ד, ז.

(7) כ"ה פשוט משמעות הגמ', דהחילוק בין (יחיד וציבור, וכל השנה ועשיית הוא להמ"ד (ר"ה שם) שגז"ד של יחיד לא נקרע. אבל מלשון הרמב"ם שם, אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם בעשרה הימים כו' היא יפה ביותר כו", משמע, דגם למ"ד שגז"ד של יחיד נקרע לעולם, מ"מ יש חילוק בין כל השנה לעשיית שאז, היא יפה ביותר כו" (פרשת דרכים דרוש יג בתחלתו. וראה אוה"ת ש"ש ע' א"תע).

(8) ומ"ש הרמב"ם, (התשובה) והצעקה – בפש-

טות בא בהמשך למ"ש לפני (הלכה ד) "מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם כו" (ולא – תפלה לבטל גזר דין).

(9) כתובין פרק זה דהלכות תשובה, שהוא ע"ד מעלת התשובה, ובהתחלת הפרק – "אי זו היא תשובה גמורה כו". ובפרט שעדיין לא נזכר ברמב"ם ע"ד דינו של אדם (וענין הדין – כולל הדין דר"ה – בא רק לקמן בפרק ג. וראה שם ה"ד).
(10) וראה לקו"ש ח"ט ע' 211 (ובהערה שם).

לקו"ש ח"ט ע' 206-7.

(*) בכס"מ כו' שם ציינו שמקור הרמב"ם (שהשב צ"ל, צועק תמיד כו") הוא מנאמר ד' דברים מקרעין גזר דינו של אדם (ר"ה טז, ב. וראה לעיל ע' 62). אבל מלשון הרמב"ם, צועק תמיד משמע, שכונתו שכן צ"ל הנהגת השב בכלל (ולכאורה – גם לאחר ששבטל גזר דינו). וע"ד מ"ש הרמב"ם לקמן ספ"ו. וראה הערה הבאה.

„בהמצאו“ הוא מלשון „מציאה“¹⁵, שגדרה של „מציאה“ הוא שהיא באה בהיסח הדעת¹⁶, מבלי כל השתדלות מצדו (דלא יתכן לומר שאדם יהי טורח לחפש מציאה, שהרי הגדר של „מציאה“ הוא, שמוצא אותה, שלא מדעתו). ומזה מובן, דזה שקירובו וגילוייו של הקב"ה לישראל שבפסוק זה מתואר בתיבת „בהמצאו“, ה"ז משום שהגילוי הוא (גם) למי שאינו ראוי לכך מצד עצמו אלא בא „בהיסח הדעת“, והיינו מי שצריך לעבודת התשובה.

וזוהי השייכות המיוחדת דפסוק זה ל„עשרה ימים שבין ר"ה ליוהכ"פ“ וענין התשובה:

בתחלת השנה, כאשר האדם עושה חשבון צדק אליבא דנפשי ממעשיו דייבוריו ומחשבותיו במשך שנה שעברה, וידע אינש בנפשי שמצבו הרוחני הוא רחוק מכפי הרצוי, ועכ"פ מכמאן דבעי לי למעבד¹⁷, יוכל ליפול ביאוש ח"ו, בחשבו מי אני ומה אני שאוכל להתקרב אל השם.

ובמענה על זה אמר קרא, שבעשרה ימים אלו – „דרשו ה' בהמצאו“, הקב"ה „מצוי לו“ בדרך מציאה, שאינו תלוי כלל בעבודת והכנת האדם; ולכן אינו נוגע בזה מצבו הרוחני של האדם, אם עבודתו במשך השנה היתה כדבעי וראוי הוא לקירוב זה אם לאו; ויתירה מזו – אפילו לא טרח האדם „לחפש“ את ה' (כמש"נ¹⁸ „ובקשתם משם את ה' ומצאתו“), הרי כיון שהקירוב בא בדרך „מציאה“, הרי הוא לכל ישראל בשווה¹⁸.

פסוק „דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב“ – דלכאורה יש להבין כפל הלשון (א) דרשו ה' בהמצאו, (ב) קראוהו בהיותו קרוב?

ע"ד הפשט יש לומר שהכפל הוא (רק) ליופי המליצה¹¹. אבל ע"ד ההלכה והד"ר (ובפרט ע"פ פנימיות הענינים), מסתבר לומר שהם שני ענינים חלוקים – שיש בכל אחד מהם תוכן וחדוש מיוחד¹².

ויש להוסיף: בשני חלקי הפסוק יש שני שינויים: (א) באופן פעולת האדם – „דרשו“ או „קראוהו“, (ב) באופן גילוי הקב"ה להאדם – „בהמצאו“ או „בהיותו קרוב“.

וע"פ הנ"ל שהם שני ענינים חלוקים בתוכן, מסתבר, ששניהם תלויים זב"ז: מצד זה שהקב"ה הוא „בהמצאו“ – „מצוי לו“ – צ"ל בישראל ענין ה„דרישה“ („דרשו“); והתוצאה של „בהיותו קרוב“ (קירוב הקב"ה לעם ישראל) היא – „קראוהו“.

[וכפירוש הפשוט בכתוב זה, דמש"נ „בהמצאו“ („בהיותו קרוב“) אינו תוצאה מ„דרשו ה'“ („קראוהו“) (ע"ד מש"נ¹³ „ובקשתם ג' את ה' ומצאת כי תדרשנו ג'“), אלא להיפך, שדרישת האדם את ה' היא תוצאה מזה שהקב"ה הוא „בהמצאו“¹⁴].

ג. ויש לומר הביאור בזה:

(11) וראה מצו"ד שם.

(12) ראה מלבי"ם עה"פ. וע"ד החסידות – אוה"ת ש"ש ע' א'תעב ואילך. א'תצג. ועוד.

(13) ואתחנן ד, כט. וראה לקו"ת פ' ראה לב, ב ואילך.

(14) דלא כפי' הרד"ק בשם אביו „דרשוהו בענין שימצא לכם... בענין שיהי קרוב“.

(15) ראה גם אוה"ת ש"ש ע' א'תקנא. האזינו ע' א'תרסט ואילך.

(16) סנהדרין צז, סע"א.

(17) ראה כתובות סז, רע"א.

(18) בלקו"ת האזינו (עת, ב) מפרש ד„בהמצאו“

שהעני ירגיש את קירובו של נותן הצדקה, שמתאונן עמו על צרתו . . ומדבר לו דברי . . נחומין כו"י²⁵].

ולפיכך יכול אדם לאמר, דהן אמת שמפני האהבה העצמית של הקב"ה לעם קרובו אינו "מסלק עליו" גם כשהם חורטאים, והוא "מצוי לו" בדרך מציאה – מ"מ אולי אין כאן קירוב, שהאדם ירגיש קירובו של הקב"ה אליו, כי לזה צ"ל הכנה מתאימה של האדם, שיהי "כלי" מתאים (ולא שייך שיהי כלי ראוי ל"קירובו" של הקב"ה מבלי עבודה כדביעי).

וע"ד במשל הנ"ל מאהבת האב אל בנו הקטן, דאף שאין האב "מסלק עליו" גם כשהבן חוטא נגד אביו, מ"מ לכאורה לא שייך לומר שבמצב כזה תתגלה אהבת האב אל הבן באופן שהבן ירגיש קירובו של האב אליו.

וזהו מה שממשיך הכתוב, "דרשו ה' בהמצאו" (ומוסיף) קראוהו בהיותו קרוב – שנוסף ע"ז שהקב"ה "מצוי לו", ועוזרו ומסייעו לשוב אליו, הוא "קרוב" לכל איש ישראל, בלי הבט על מעמדו ומצבו הרוחני, באופן שבימים אלה מרגיש באופן גלוי אהבתו וקרבתו של הקב"ה לישראל.

ה. שני ענינים אלו בהתקרבות השם לעמו ישראל (בעשרה ימים אלה), תכ"ליתם לעורר את ישראל להתקרב אליו ית', "כמים הפנים לפנים"²⁶. ועפ"ז מובן, שאופן התקרבות האדם להשם, הוא בהתאם לאופן קירובו של הקב"ה אליו:

שם ש"כל זה נלמד" ממחז"ל ד"המפייסו" (והוא דלא כפי' התוס' ב"ב שם דלא איירי בנותן צדקה).

(25) ל' הרמב"ם שם.

(26) משלי כו, יט. וראה תניא פמ"ו.

והטעם לזה – "כי נער ישראל ואוה"בהו"¹⁹, וכדאיתא במדרש²⁰, "כשם שבנו של אדם כשהוא תינוק קטן אם יחטא אין אביו מסלק עליו מפני שהוא קטן . . כך ישראל אפילו חוטאין כו' כי נער ישראל ואוהבהו", והיינו, שאהבת הקב"ה ליש"ראל היא כאהבת האב אל בנו הקטן, שהיא אהבה עצמית²¹ ובלתי תלויה בהנהגת הבן, שלכן, גם כשבנו הקטן מתנהג היפך רצון אביו – "אין אביו מסלק עליו".

וזהו הטעם לכך שגם כשהנהגת איש ישראל אינה כדבעי, הרי בהגיע עשרה ימים אלה שבין ר"ה ליוהכ"פ, הקב"ה "מצוי לו" – בדרך מציאה, ואינו "מסלק עליו"²².

ד. אמנם עדיין ניתן לשאול:

העוזר וסיוע מלמעלה יכול לבוא בדרך "מציאה" שלא לפי ערך עבודתו, אבל הסיוע הוא באופן שהאדם אינו מרגיש את קירבתו של הקב"ה.

[וע"ד נתינת צדקה של בשר ודם להבדיל, שיש עצם נתינת הצדקה עצמה, וענין שני נוסף ע"ז צ"ל, "המפייסו"²³ – לתת הצדקה בסבר פנים יפות²⁴ באופן

קאי על "ניצוץ אלקות הנאבד בפשיעת השמירה", וצריכים לבקש האבידה, ע"ד "ובקשתם משם כו' ומצאת". אבל פ"י זה הוא לכאורה ע"פ פ"י הרד"ק (שבהערה 14), "דרשוהו בענין שימצא לכם", משא"כ לפי הפשוט.

(19) הושע יא, א.

(20) אגדת בראשית פ"ה, א. וראה גם במדבר

פ"ב, טז. שהש"ר פ"ח, ח (א).

(21) ראה ד"ה כי נער ישראל תרס"ו (נדפס בהוספות להמשך תרס"ו). לקו"ש חכ"א ע' 20 ואילך. וש"נ.

(22) ראה שהש"ר שם "בא יוהכ"פ ומכפר עליהם".

(23) ב"ב ט, ב. וראה הערה הבאה.

(24) רמב"ם הל' מתנות עניים פ"ה ה"ד. וברדב"ז

ובזה גופא – באופן של „את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח“, דרישה ותביעה שיבוא משיח צדקנו במהירות³⁴, מיד ממש].

והענין השני שבכתוב – „בהיותו קרוב“, היינו הסיוע משמיא באופן שהאדם יכול להרגיש קרבתו ואהבתו הגלוי של הקב"ה לעמו ישראל – מביא את האדם למצב ועבודה דומה – מזה כנגד מדה – שעבודתו היא באופן של „קראוהו“, וכידוע ש„קריאה“ (בקול ודיבור) מורה על ענין הגילוי (כמו דיבור האדם ש„מגלה“ .. מה שה' צפון ונעלם במחשבתו³⁵), והיינו שאינו מסתפק ב־רישה (שמצד פנימיות נפשו), אלא עושה ככל יכולתו שהשכינה תאיר אצלו בגילוי, בכל כחות נפשו.

ו. בכו"כ שנים קוראים בשבת שובה – השבת של עשי"ת³⁶ – פרשת האזינו. וע"פ דברי השל"ה הידועים³⁷, שתוכן כל פרשה שייך לזמן שקוראים אותה, מובן, שיש רמז בפרשת האזינו לענינים הנ"ל של עשרת ימי תשובה.

ואכן מצינו שהענין הנ"ל שבעשי"ת נרמז בתחילת הפרשה³⁸:

עה"פ האזינו השמים גו' ותשמע הארץ גו' איתא בספרי: „לפי שה' משה קרוב לשמים לפיכך אמר האזינו הש-

זה שהקב"ה „מצוי“ לכאו"א מישראל, בדרך מציאה (מבלי כל השתדלות מצד האדם) – מעורר את האדם, שתמורת זה שהיחס שלו לעניני תומ"צ ה' באופן של „מציאה“ (שהיתה חסרה אצלו ההשתדלות והיגיעה בעבודת השם), צריך הוא להשתדל ולהתייגע להתקרב אל השם.

וזהו מה שאומר הכתוב – „דרשו ה' בהמצאו“, שהמצב ד„בהמצאו“ מעורר את האדם שידרוש את ה', ולכן נקט הכתוב „דרשו“ דוקא (ולא „בקשו“³⁷ וכיו"ב) – כי הלשון „דרשו“ מורה על בקשה וחיפוש חזק ביותר³⁸, ועד – דרישה לשון „תביעה“³⁹.

[ע"ד מחז"ל³⁰ „עבדינן זכר למקדש .. ציון .. בעיא דרישה“ – שהדיוק בזה הוא דרישה דוקא, שבקשה בעלמא על הגאולה אינה מספיקה, אלא צ"ל דרישה ותביעה (תמידית³¹), וכדברי חז"ל³² (שהו' באו להלכה³³) דזה שאנו מתפללים ג"פ ביום על הגאולה, הוא מפני שישראל צריכים לתבוע את הגאולה מהקב"ה,

(27) וע"ד תהלים כז, ת. וכן „ובקשתם משם גו'“ (ואתחנן ד, כט). ועוד.

(28) ראה רש"י ד"ה ודרשת (סנהדרין מ, סע"א) „ודרשת וחקרת משמע יפה יפה .. ודרשת (גם) בלא היטב משמע דרישה מנע"א“ (משא"כ „רשאלת“). וראה הנסמן בהערה הבאה.

(29) כתרגום עה"פ. וראה אוה"ש ש"ע א' אתעג (ס"י) ואילך. שם ע' א'תפד. ועוד. וראה הערה 34.

(30) ר"ה ל, א. סוכה מא, א.

(31) כפי"ה"מ (לקו"א סד א. או"ת עט, ג) „מכלל דבעי דרישה (ל' חז"ל שם) .. להורות דבר כללי כל ימי האדם וכל עתיו ורגעיו בעי דרישה .. תמידית.“ (32) מדרש תהלים מזמור יז. מדרש שמואל ספלי"א (הובא ברד"ק סוף ש"ב).

(33) רוקח הל' תפלה ששכ"ב. וראה גם ב"י לטאו"ח סקפ"ח (ד"ה וכתב הרמב"ם), משבלי הלקט (דין סדר ברכת המזון סקנ"ז) – בדיון הזכרת מלכות בית דוד בברכת בונה ירושלים.

(34) להעיר מט"ז או"ח (סתכ"ט סק"א) ד„דורשין היינו מה שצריך לאותו יום“ (משא"כ „שאלה היינו מה שיצטרכו לעתיד“).

(35) ל' התניא פכ"א.

(36) היינו השבת של ז' הימים שבין ר"ה ליוה"כ.

(37) חלק תושב"כ ר"פ וישב.

(38) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 213. חז"ד ע' 147.

כאורה, לפי זה צריך ביאור: כיצד אפשר לבאר את מאמר הספרי הנ"ל, שמשנה הי' "רחוק מן הארץ", לפי פירוש אדה"ז ד"ה "ארץ" קאי על המצות?

וי"ל הביאור בזה:

על פי פירוש הפשוט, ש"שמים" מורה על ענינים רוחניים ו"ארץ" מורה על ענינים ארציים – הרי הריחוק מן הארץ הוא ענין של שלילה בלבד, שהאדם מרוחק ומושלל מענינים ארציים; אבל לפי פירוש אדה"ז שגם "ארץ" מורה על ענינים רוחניים, צריך לומר, שגם ענין ה"ריחוק" אין תוכנו שלילה וניתוק, אלא הא גופא הוא דרך בעבודת השם, דהיינו, שעבודת ה' בעיני "ארץ" (מצוות) היא בבחי' "ריחוק".

הסברת הענין:

העבודה בבחי' "קירוב" ענינה – שהאדם מרגיש קירובו לה', והיינו כשם-בין ומשיג בשכלו גדלות האל, וכן מרגיש בנפשו אהבת השם וכו'; והעבודה בבחי' "ריחוק" היא קבלת עול מלכות שמים, דגם כשחסר בעבודת המוחין והמדות (שדעתו קצרה להבין בגדלות האל ועדיין לא הגיע לכך שלבו יתעורר באהבה להשם וכו', כך שהוא מרגיש את עצמו "רחוק" מהשם, מ"מ, הוא עובד עבודתו מתוך קבלת עול מלכותו יתברך.

וזהו הפירוש (הפנימי) ב"קירוב לשמים (תורה) .. רחוק מן הארץ (מצוות) – בעבודת השם גופא:

ע"י לימוד התורה נעשה⁴³ "יחוד נפלא" של שכל האדם וחכמתו יתברך, עד שנעשים "לאחדים ומיוחדים ממש מכל צד ופנה", כי כשהאדם מבין ומשיג

מים, ולפי שהי' רחוק מן הארץ לפיכך אמר ותשמע הארץ. והקשר דענין זה לעשרת ימי תשובה פשוט – שמכיון שאז הקב"ה הוא "בהמצאו .. קרוב" לכאור"א מישראל, הרי ביכלתו של כל איש ישראל להיות "קרוב לשמים", להרגיש את עצמו קרוב להקב"ה ("שמים"), ובדרך ממילא – "רחוק מן הארץ"³⁹ (ענינים ארציים וחומריים).

וע"פ המבואר לעיל בארוכה, שבפסוק זה – "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב" – נרמזו שני אופנים בקירובו של הקב"ה לישראל, ובהתאם לזה – שני אופנים בהתקרבות האדם אל השם – יש לומר, ששני אופנים אלו נרמזו גם במאמר הספרי הנ"ל.

ז. ויובן זה בהקדים תוספת ביאור בדברי הספרי "לפי שהי' משה קרוב לשמים .. רחוק מן הארץ":

אדמו"ר הזקן⁴⁰ מפרש הכתוב האזינו השמים גו' ותשמע הארץ גו' – דשני הענינים ד"שמים" ו"ארץ" ישנם בעבודת השם: "שמים" קאי על התורה, "שהתורה היא מן השמים" ("מן השמים דברתי גו'⁴¹"), ו"הארץ היא .. מצות .. מעשיות בפועל ממש" (שרוב המצוות ככולן קיומן הוא בדברים גשמיים וארציים)⁴²; ול-

(39) וזה שישע"י הי' "רחוק מן השמים" ו"קרוב לארץ" (ספרי שם) – יש לבאר: (א) כי כל נבואתו זו היא בקשר ומדברת במצב בני דורו ואך בזה; (ב) עפ"ש"נ בכ"מ דהמברר מתלבש בהמתברר. וראה לקמן הערה 44.

(40) לקו"ת האזינו (עד, ב) ובארוכה עטרת ראש דרוש לשבת תשובה (לח, א). וראה תו"א בתחלתו. ספרי עה"פ. לקו"ש ח"ד ע' 1157 ואילך.

(41) יתרו כ, יט (הובא בספרי שם).

(42) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי ויקרא (ח"ב ע' תרטז): וכמו שמוכח מכמה כתובים שהמצות נק' בשם ארץ. וראה עטרת ראש שם.

(43) ראה בכ"ז תניא פ"ה.

כים אלו הן כנגד שני הענינים שנרמזו בפסוק „דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב“:

„דרשו ה' בהמצאו“ – שהיא דרישת האדם כאשר הקב"ה הוא (רק) „מצוי לו“, אבל אין עדיין הרגשה של קירוב וגילוי אל האדם⁴⁵ – היא ע"ד העבודה דקבלת עול, שהאדם מרגיש עצמו „רחוק“ מהשם, אלא שמקבל עליו עולו יתברך.

משא"כ „קראוהו בהיותו קרוב“ – היא העבודה באופן של „קירוב“ וגילוי, שהאדם מתייגע בשכלו להבין חכמתו יתברך, עד שנעשה „יחוד נפלא“ כנ"ל; וכמבואר גם בתניא⁴⁶ בטעם ש„עסק התורה נקראת בלשון קריאה... שעי עסק התורה קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם הקורא לחבירו שיבא אליו וכבן קטן הקורא לאביו לבא אליו להיות עמו בצוותא חדא“ (וכמו שמבאר שם ש„קריאה“ זו היא על ידי התורה דוקא⁴⁷) – ע"ד המבואר לעיל בפירוש „קרוב לשמים“.

(משיחות ו' תשרי תשמ"ז,

ש"ש (האינון) תשכ"ז)

(45) ראה סה"מ תרצ"ט (ע' 136): דרישה וחקירה הן רק בדבר הנעלם ומכוסה... בדבר הגלוי אינו נופל ענין הדרישה. וראה שם ע' 143.

(46) ספ"ז.

(47) ד„קרוב ה'... לכל אשר יקראוהו באמת ואין אמת אלא תורה“ (תניא שם).

דברי תורה כדבעי, הרי הד"ת שלמד מתאחדים עם שכלו והיו לאחדים – וזהו „קרוב לשמים“, שבנוגע ל„שמים“ – תורה – צריך האדם להיות „קרוב“, שת"פיסת דברי תורה היא בדרך „קירוב“;

משא"כ מצות, הרי המכוון העיקרי הוא – קבלת עול מצות, „אשר קדשנו במצותיו וצונו“. שלכן עיקר ענין המצות הוא (לא כוונת המצות – שעל ידה מרגיש האדם שייכותו להמצוה והתועלת וכו' שיש בעשייתה – אלא) – מעשה המצות, כי דוקא בהעשי' בפועל בא לידי ביטוי דעושה מפני „וצונו“, ביטול האדם להקב"ה וקבלת עולו יתברך. וזהו הפירוש רש"י ב„רחוק מן הארץ“ ע"פ הפירוש שקאי על מצות – שהעבודה של „ארץ“, קיום המצות, צ"ל בדרך „ריחוק“, העבודה דקבלת עול⁴⁴.

ח. ולפי זה יש לומר עוד, ששני דר-

(44) ולפירוש זה יש לומר, דגם זה שישעי' הי' „קרוב לארץ“ הוא למעליותא, עפמשת"ב במק"א (לקו"ש ח"ט ע' 214), שזה שייך להעבודה דלעת"ל (שזהו"ע של ישעי' – נבואות הגאולה), שאז יהי' „מעשה גדול“ (ע"ש).

ואולי עיקר – דרגת כל הנביאים (וישעי' בתוכם) ועיקר שליחותם שיקיימו מצות (ות"ת בתור מצוה – בכללן); ענין משה – תורת משה, וכן שקיבל תורה מסיני ומסרה. ויש לקשר זה ולבאר עפמ"ש ברמב"ם (הל' יסודי התורה פ"ז ה"ו. פיהמ"ש הקדמה לפ' חלק היסוד הו'. מ"נ ח"ב פל"ח ט"ט) חילוקי נבואת משה ונשיא הנביאים.

